

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

OPENBARE COMMISSIEVERGADERING

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR WERKGELEGENHEID EN ECONOMISCHE
AANGELEGENHEDEN

VERGADERING VAN WOENSDAG 15 MEI 1996

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media en tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de reconversiegelden voor de restauratie van mijngebouwen in Limburg

Interpellatie van de heer Johan De Roo tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Europese Regionale Programma's

VOORZITTER : De heer Karel De Gucht

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.13 uur*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media en tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de reconversiegelden voor de restauratie van mijngebouwen in Limburg

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, en tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de reconversiegelden voor de restauratie van mijngebouwen in Limburg.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Heren ministers, collega's, op mijn schriftelijke vraag over de reconversie in Limburg en de inspanningen die werden geleverd voor de restauratie van de mijngebouwen, antwoordde minister Van Rompuy dat het voorziene bedrag in het Witte-Donderdagakkoord verkeerd was. De minister zei – en ik citeer – dat in de tekst van het Witte-Donderdagakkoord verkeerd staat vermeld dat de bijdrage van het Vlaamse Gewest in de restauratie van mijngebouwen gedurende drie jaar 150 miljoen frank zou bedragen. De correcte bijdrage is gedurende drie jaar 100 miljoen frank of een totaal van 300 miljoen frank. Einde citaat.

Ter verduidelijking wil ik even teruggrijpen naar het Witte-Donderdagakkoord zelf, dat werd afgesloten op 10 april 1995 en dat in feite een herbevestiging was van het Limburgs Toekomstcontract van 1987. Het was de bedoeling om het werkloosheidssurplus naar beneden te halen. De algemene lijnen van het Witte-Donderdagakkoord zijn zeer belangrijk voor de verdere discussie. In de eerste plaats gaat het om de herbevestiging van de basisdoelstellingen van het Toekomstcontract door alle politieke partijen. Op de tweede plaats gaat het om een duidelijke ver-

woording van nieuwe prioriteiten : economische en sociale reconversie in functie van dit Toekomstcontract, dit door aandacht te besteden aan werkgelegenheid op korte en middellange termijn en aan een hogere scolarisatie. Een derde belangrijk onderdeel is de uiteenzetting van de organisatievorm.

In Limburg zal de LIM de weerhouden economische initiatieven financieren. De gelden worden via het Limburgfonds ingeschreven in de Vlaamse begroting. Europese middelen worden maximaal aangewend en Vlaanderen is hierbij co-financier. Ter verduidelijking stond hierbij geschreven dat de middelen van het Limburgfonds niet mogen worden aangewend voor de financiering van projecten waarvoor de normale functionele begrotingen dienen te worden aangesproken.

Het tweede punt in het Witte-Donderdagakkoord ging in op de weerhouden economische initiatieven. En hier komt het onderdeel monumentenzorg ter sprake. Het eerste punt ging over de fondsen voor de uitrusting van de industrieterreinen en het tweede punt ging specifiek over de sanering van de mijnsterreinen en de restauratie van de mijngebouwen. Het staat dus duidelijk onder de weerhouden economische initiatieven. De NV Mijnen maakt volgens de tekst hiervoor een overzicht op van de voorziene budgetten. Deze budgetten worden opgesomd in de nota : kostprijs van de sanering 2,627 miljard frank, restauratie 855 miljoen frank, sloop 544 miljoen frank. Ter verduidelijking staat hier bijgeschreven dat dit het saldo betreft van het voorziene budget van 1 miljard frank. De bijdrage van het Vlaamse Gewest Monumentenzorg van gedurende drie jaren jaarlijks 150 miljoen frank en de bijdrage van gemeenten en provincies van 200 miljoen frank, moeten nog worden toegevoegd. Hierover gaat deze interpellatie.

Staat er zomaar een verkeerd bedrag in het Witte-Donderdagakkoord, dat door verschillende partners werd ondertekend ? Wat zijn de gevolgen hiervan voor de restauratie van de mijngebouwen ? De minister antwoordde op mijn schriftelijke vraag dat de gegevens van het Witte-Donderdagakkoord niet klopten. Het is belangrijker,

Van Cleuvenbergen

mijnheer de minister, om het engagement te herbevestigen.

De mijngebouwen van Limburg zijn door het Beschermsbesluit van de vorige bevoegde minister uitgeroepen tot beschermde gebouwen. Het gaat om een groot aantal gebouwen, verspreid over verschillende sites. NV Mijnen is hiervan eigenaar. De mijngebouwen zijn dus in handen van een privé-eigenaar, wat impliceert dat deze eigenaar zestig procent van de restauratiekosten moet dragen, terwijl het Vlaamse Gewest 25 procent moet bijleggen, de provincie 7,5 procent en de onderscheiden gemeenten ook 7,5 procent. Het is de normale procedure dat elk van de betrokken partners zijn deel moet bijdragen. In die zin zou ik kunnen begrijpen dat het voorziene bedrag kan worden geïnterpreteerd als een schattingsbedrag. Dit bedrag kan dus te relativeren zijn. Als de minister me echter zegt dat het om 100 miljoen frank per jaar gaat, kan ik daar niet inkomen. De concrete dossiers werden immers nog niet ingediend en het zou dus meer of minder kunnen zijn.

De restauratie van deze gebouwen zijn om verschillende redenen belangrijk. Ik ben blij dat ik deze kwestie in deze commissie kan aanhalen, en niet in de commissie voor Cultuur. Bij de restauratie van de mijngebouwen gaat het immers niet alleen om culturele belangen. Het gaat om een afgesproken engagement, waarin stond dat de beschermde gebouwen zo vlug mogelijk water- en winddicht moesten worden gemaakt. Het was duidelijk een weerhouden economisch project. Dit project biedt extra schoolkansen, zowel voor laaggeschoolden als voor hogeschoolden die een bijkomende specialisatie kunnen behalen. Dit zorgt op lange termijn direct of indirect voor werkgelegenheid. Het is een totaal nieuw project, dat voor een meerwaarde kan zorgen voor de streek. Ik vergelijk met het Emscherpark-project in het Duitse Ruhrgebied. In het boekje van vorige maand van de Koning Boudewijnstichting wordt ingegaan op dergelijke Europese initiatieven. Dit project gaat over staal- en betonfabrieken en steenkoolmijnen, die zijn samengevoegd tot één project dat nieuwe economische initiatieven aantrekt en dat voor een toeristische meerwaarde zorgt.

Ik kan ook vergelijken met het noorden van Frankrijk, waar in de regio Rijsel-Roubaix iets dergelijks is opgestart in het kader van Chateau d'Industrie. Telkens worden deze projecten als economische projecten weerhouden. Dit concept werd trouwens ook naar voor gebracht door het Streekplatform van de streek. Dit platform heeft u goedgekeurd, mijnheer de minister, en dat sluit inhoudelijk zeer goed aan bij de streekvisie zoals die naar voor komt in het document dat hier in de commissie werd besproken. De gerestaureerde mijngebouwen kunnen een hefboom vormen voor deze streek, die terugvalt op de meerwaarde van haar sociale geschiedenis, haar multi-cul-

turele samenleving, de budgetten en de gemeenschappelijke verbondenheid van de hele streek.

Ik zou graag een verklaring krijgen voor de verschillende cijfers. In welke mate staan de ondertekenaars van het Witte-Donderdagakkoord hier achter? Ik zou het engagement van de Vlaamse regering duidelijk willen herbevestigen: de economische doelstelling van de restauratie van de mijngebouwen. Ik noem dit een resultaatverbintenis die concreet moet worden vertaald in de begroting '97.

Ik zou ook graag iets vernemen over de opvolging van het verdere restauratieprogramma. Dat is misschien iets voor de heer Martens, alhoewel het ook met economie heeft te maken. Einde 1996 stopt de NV Mijnen. Volgens de normale procedure zal heel dit project worden overgeheveld naar de Stichting Vlaams Erfgoed. Deze stichting is zwak onderbouwd en beschikt niet over een budget. Ik weet niet hoeveel personeel en know-how daar is. Wat zal er gebeuren als NV Mijnen ophoudt te bestaan? Zal dit project zeker naar Stichting Vlaams Erfgoed gaan? Is er voldoende zekerheid dat deze Stichting dit aankan?

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft gedetailleerd een pertinent punt aangesneden, dat een fundamenteel onderdeel vormt van reconversie Limburg. Ik ben ook heel benieuwd wat de regering heeft geïnspireerd om de kredieten terug te brengen tot 100 miljoen frank. Wat zijn de achterliggende motieven? De afspraak was aanvankelijk 150 miljoen frank. Wat is de actuele stand van zaken van het dossier? Is er schot in de zaak gekomen? Worden er initiatieven genomen? Wordt er aansporend gewerkt?

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik antwoord enkel in mijn functie van voogdijminister van het Limburgfonds en van hoeder voor de uitvoering van de Witte-Donderdagakkoorden.

In het kader van de besprekingen ter voorbereiding van het Witte-Donderdagakkoord, werd de afgevaardigde van NV Mijnen gevraagd op de vergadering een zicht te verschaffen op de geprovisioneerde budgetten voor restauratiewerken aan mijngebouwen. Hierop werd medegedeeld dat de NV Mijnen voor de periode 1 juli 1994 – 31 december 1996, nog 855 miljoen frank ter beschikking had voor deze restauratie. Er werd gespecificeerd dat dit bedrag het saldo betrof van het voorziene budget van één miljard frank. De bijdrage van het Vlaamse Gewest, namelijk gedurende drie jaar 150 miljoen frank, en de 200 miljoen frank van de gemeenten en de provincie moesten hier nog aan toe worden gevoegd. Deze cijfergegevens werden opgenomen in de notulen van de vergadering en later in het bereikte akkoord.

Van Rompuy

Achteraf kwam men tot de vaststelling dat de vermelde tussenkomsten van het Vlaamse Gewest, de gemeenten en de provincie werden overschat. Het Vlaamse Gewest kan namelijk in het kader van de vigerende reglementering maar een tussenkomst verschaffen van maximaal 25 procent op de ingebrachte restauratiekosten. De subsidies van gemeenten en provincie bedragen voor beide overheden 7,5 procent van de ingebrachte kosten. Het saldo van 60 procent moet worden gedragen door de NV Mijnen.

Het toepassen van deze percentages op het geprovisioneerde budget leidt tot een investeringsvolume van 1,4 miljard frank, dat als volgt wordt gefinancierd : 1 miljard frank door NV Mijnen, 250 miljoen frank door Monumentenzorg Vlaams Gewest, 75 miljoen frank door de gemeenten, 75 miljoen frank door de provincie.

De bijkomende bijdrage van het Vlaamse Gewest van 450 miljoen dat in het Witte-Donderdagakkoord wordt vermeld, kan dus niet worden aangehouden na een cijfermatige toetsing aan de huidige subsidiereglementering. De voorzitter van de LRM heeft met dit bedrag de globale subsidies van het Vlaamse Gewest, de gemeenten en de provincie bedoeld. Van het bedrag van 450 miljoen frank moeten de tussenkomsten van de gemeenten en de provincie – namelijk 150 miljoen frank – worden afgetrokken. Het maximale subsidiëringsbedrag bedraagt dus 300 miljoen frank. Dat lijkt ons een realistisch cijfer, omdat de reglementering voorziet dat onder bepaalde voorwaarden (onder meer wanneer een gebouw in erfpacht wordt gegeven, of wanneer het wordt opengesteld voor het publiek) een dubbel subsidiëringspercentage kan worden toegekend. Van het te restaureren patrimonium van mijngebouwen komt een beperkt gedeelte in aanmerking voor dit dubbel subsidiepercentage. Om die redenen heb ik in het antwoord op de schriftelijke vraag gesteld dat in het Witte-Donderdagakkoord een verkeerd bedrag werd ingeschreven. Het bedrag van 450 miljoen frank werd vermeld tijdens een werkvergadering. Dat bedrag is een eigen leven gaan leiden, maar kon de toetsing aan de geldende subsidiëringspercentages niet doorstaan.

Ik denk dat er zo klaarheid is geschapen over de bedragen. Zo wordt overigens ook bevestigd wat ik op de schriftelijke vragen heb geantwoord.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik beaam de cijfers zoals collega Van Rompuy die u heeft medegedeeld. Als men uitgaat van de wettelijke vereisten die ter zake bestaan, dan gaat het dus om 300 miljoen frank, en niet om 450 miljoen frank.

Ik wil mevrouw Van Cleuvenbergen er toch op wijzen dat in het akkoord sprake is van restauratie. Dat is opgenomen in hoofdstuk 3 over de weerhouden economische ini-

tiatieven. Met andere woorden : de sanering van de mijn-terreinen en de restauratie van de bedrijfsgebouwen worden opgevat als een economisch initiatief. De monumentenzorg komt eigenlijk als een voetnoot in de tekst aan bod, als een onderwerp dat in de marge wordt behandeld. Nergens wordt bepaald waar dat bedrag moet worden gehaald. Er bestaat dus enige onduidelijkheid over het bedrag, maar ook over de wijze waarop dit bedrag moet worden verzameld.

Ik kan me natuurlijk niet volledig inleven in de gedachtingang van mijn achtbare voorganger, die bevoegd was voor monumentenzorg. Ik hoor overal in het Vlaamse land zeggen dat hij een goed monumentenbeleid heeft gevoerd. Ik kan me dus niet voorstellen dat hij, op de vooravond van verkiezingen, aan het einde van een zittingsperiode, zou beslist hebben om gedurende drie jaar de helft van het budget waarover hij beschikte, toe te kennen aan één enkel project, al is het erg belangrijk.

U weet dat wij voor 450 miljoen frank restauratiepremies moeten toekennen voor private gebouwen. Dan lijkt het mij ondenkbaar dat men dat ene project ongeveer de helft van de middelen laat opsorpen. Men moet bovendien voor ogen houden dat zowat 200 goedgekeurde projecten wachten op restauratiepremies. Dat gaat over een totaal bedrag van 1,4 miljard frank. Dat alles verklaart waarom het onmogelijk is om zonder alternatieve financiering dit bedrag te genereren.

Ik herhaal dus mijn opvatting ter zake. Het project is belangrijk. De cultuurhistorische waarde van dit industriële erfgoed is uniek. Maar we kunnen dit bedrag niet zomaar uit de mouw schudden. In een document dat aan de pers werd voorgelegd lees ik : voor zover de mijngebouwen een economische bestemming krijgen, zal de financiering van de restauratiekosten deels kunnen verlopen via het Fonds voor de Uitrusting van Industrierreinen en aan de daarin gehanteerde financieringsmodaliteiten. Einde citaat. Dat is dan blijkbaar een der bronnen waaruit middelen kunnen worden verworven.

Wij doen erg veel voor Limburg. In 1995 werd reeds voor ongeveer 81 miljoen frank aan restauratiepremies toegekend. Als we daarmee rekening houden, en er van uitgaan dat we de komende jaren dat ritme min of meer zullen aanhouden, dan zullen we realiseren wat ooit als doelstelling werd vooropgesteld. Ik denk dat we de komende weken nog veel moeten verduidelijken. Alles zal echter over een langere termijn, gespreid over verschillende jaren, moeten worden gerealiseerd. Zo niet zou men verplicht worden om erg onrechtvaardig op te treden ten aanzien van andere initiatieven, in andere provincies.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, u stelt een vraag in verband met de oprichting van de Stichting. Als mijn mondeling verkregen informatie juist is, dan zal de overdracht van de NV Mijnen naar de Stichting gepaard gaan met

Martens

een bruidsschat, namelijk de overdracht van 80 miljoen frank.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik heb nog enkele bedenkingen, mijnheer de voorzitter. Ik onthoud alvast dat het Vlaamse Gewest bereid is om bij de restauratie van de mijngebouwen de voorziene 50 percent te betalen.

Minister Luc Martens : Wij zijn daartoe verplicht, in uitvoering van de reglementering. Er is geen enkele reden om de mijngebouwen aan die reglementering te onttrekken. Wij zullen dus onze algemene verplichtingen nakomen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Maar u zegt zelf uit welk budget die gelden moeten worden gehaald. Daarom ben ik blij dat er hier zoveel ministers aanwezig zijn, want ze zijn daar in feite allemaal bij betrokken. Ik ben blij dat minister-president Van den Brande hier aanwezig is, want dit project zal het toerisme en onze uitstraling in de wereld erg vooruit helpen.

Minister Kelchtermans zal in het verlengde van dit project ongetwijfeld enkele tewerkstellingsprojecten uitwerken. Ik blijf het belangrijk vinden dat men in de begroting voor 1997 uitdrukkelijk ruimte voor dit project vrijmaakt.

Minister Martens zegt dat deze gelden niet alleen uit de middelen voor cultuur kunnen worden geput. Ik denk dat alle betrokken ministers een inspanning moeten doen. Ik blijf ongerust inzake de Stichting Vlaams Erfgoed. Dat is een vrij jonge Stichting. Zal deze Stichting haar taak kunnen waarmaken ? De NV Mijnen had in dat verband toch enige know-how opgebouwd.

Minister Luc Martens : Over die Stichting wil ik u geruststellen. Sedert ik verantwoordelijk ben voor de sector, stel ik vast dat deze Stichting uitstekend functioneert. Ze beschikken over de nodige deskundigheid en een goede know-how. De vraag blijft gesteld hoe ze dat alles zullen financieren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Wat dan met de begroting ?

Minister Luc Martens : Dat is een ander verhaal. We doen voor Limburg wat we voor de andere provincies doen. Vorig jaar ging het om een bedrag van 81 miljoen frank, op een totaal van 350 miljoen frank. Dat is zeker geen onrechtvaardige verhouding. Maar als men stelt dat dit bedrag bijkomend moet worden opgehoest, dan zeg ik dat dit niet kan. Ik verwijs in dat verband naar wat men ooit aan de pers heeft medegedeeld. Er bestaat een Fonds voor het Saneren van Industrierreinen. Als die middelen beschikbaar komen, dan zullen we die graag aanwenden om het project sneller af te handelen.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Omdat het project zo omvangrijk is werden er verbintenissen gevraagd voordat de Kempense Steenkoolmijnen bereid waren om mee te werken aan de restauratie.

We hebben in Limburg een evolutie vastgesteld in de standpunten. Dat begon met de opvattingen van de heer Geyselinck, die verdedigde dat alles zo snel mogelijk moest worden afgebroken teneinde dat zwart verleden uit te vlakken, over de standpunten van de heren Kluit en Deleye tot de opvattingen die vandaag worden verdedigd. Het gaat om de belangrijkste industrieel-archeologische site van ons land. Nergens is zo'n belangrijke economische activiteit op zo'n korte termijn tot stilstand gebracht. Daarvoor moeten bijkomende middelen worden vrijgemaakt. Het is duidelijk dat dit niet mag ten koste gaan van de restauratiekredieten voor de andere provincies of voor private initiatieven die we trachten aan te moedigen. Er moeten bijkomende middelen worden voorzien.

Ik steun het pleidooi van mevrouw Van Cleuvenbergen, die stelt dat de drie maal 150 miljoen frank grondig werd bediscussieerd. De minister-president en de minister van Financiën namen aan die discussies deel. De hele regering had zich daartoe verbonden. Ik denk dus dat het van wezenlijk belang is voor de continuïteit van een goed bestuur dat deze verbintenissen worden nageleefd.

De bedragen zijn indicatief van aard. Uiteindelijk zal de optelsom van de afzonderlijke bedragen van concrete dossiers tot een totaalbedrag leiden. Maar ik ben van mening dat de komende jaren de kredieten voor monumentenzorg moeten worden opgetrokken.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Ik had ook geïnformeerd naar de stand van zaken bij de afhandeling van de dossiers. Gebeurt daar nog iets mee ? Houdt de NV Mijnen zich daarmee nog bezig of gaat het nog steeds om dezelfde windstille waar mevrouw Van Cleuvenbergen ook over sprak ?

Minister Luc Martens : Men is daarmee bezig. Ik zou eventueel de lijsten kunnen laten bezorgen van de goedgekeurde, maar wegens gebrek aan middelen nog niet voor subsidiëring in aanmerking komende dossiers.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de minister, ik veronderstel dat het einddoel van die restauratie van industrieel-archeologische aard is. In mindere mate zou het wellicht ook om tentoonstellingsruimte kunnen gaan.

Minister Luc Martens : Er zijn verschillende mogelijke bestemmingen. Er zijn in het mijngebied reeds projecten gerealiseerd om er een cultureel centrum uit te bouwen. Men wil er ook een mijnmuseum uitbouwen. Ik ben er

Martens

voorzitter van om de restauratie ook van zijn functionele zijde te bekijken.

Een restauratie mag zich niet beperken tot de creatie van een wonderbaarlijk kijkmonument uit lang vervlogen tijden. Zo'n site moet vele functies krijgen, ingepast in een groter, levend geheel. In de mate dat dergelijke projecten worden ingediend zullen wij, binnen onze budgettaire mogelijkheden, daaraan meewerken.

De heer Emiel Verrijken : Mag ik hier toch uw aandacht vragen voor de toren van Tongeren, die er erg aan toe is ?

De voorzitter : Deze toren ligt niet in het mijngebied, mijnheer Verrijken. Dit is een heel ander dossier.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Johan De Roo tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Europese Regionale Programma's

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer De Roo tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Europese Regionale Programma's.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik zou mijn interpellatie willen beginnen met een citaat uit de brochure Europa en Vlaanderen die we met de goede diensten van de minister-president onlangs mochten ontvangen. Ik citeer : De regionale verscheidenheid is de rijkdom van de Europese Unie. Maar de soms grote verschillen in ontwikkeling en levensstandaard tussen de diverse regio's hypothekeren ook haar samenhang en verdere eenwording. Het Unieverdrag geeft daarom prioriteit aan een economisch en sociaal beleid dat de regionale verschillen moet verminderen en alle regio's sterk genoeg moet maken om ten volle te genieten van de voordelen van de eenmaking. Einde citaat.

Dat is ongetwijfeld waar voor alle regio's in Europa, maar dat is ook waar voor de regio's en subregio's in Vlaanderen.

In het kader van het vernieuwd regionaal beleid werden belangrijke budgettaire middelen en een reeks instrumenten ingezet en aangekondigd. Reeds in 1994 nam de

Vlaamse Regering een beslissing tot Europese steun voor een aantal gebieden die middelen uit de Structuurfondsen zouden ontvangen. Daartoe heeft de Vlaamse regering het door de Europese Commissie op 28 maart 1995 goedgekeurde programmeringsdocument onderschreven. Dat programma voorziet in steun voor het doelstelling-2-gebied Limburg en Turnhout enerzijds, en anderzijds voor de Westhoek en het zeevisserijgebied in West-Vlaanderen, en het Meetjesland als 5b-gebieden via deze programma's. Ten behoeve van de leden laat ik een kaart ronddelen met precieze aanduiding van deze gebieden. De budgettaire middelen die expliciet worden toegekend in het kader van het vernieuwd regionaal beleid, zijn de middelen voor de cofinanciering van Europese programma's waaronder de doelstelling 2-gebieden, de zogenaamde gebieden in industrieel verval, en de doelstelling 5-gebieden, eerder landelijke gebieden die de plattelandsontwikkeling op gang wensen te brengen. Via deze programma's wordt gestreefd naar een stabilisering of een verbetering van de groei- en tewerkstellingsmogelijkheden.

Zoals u waarschijnlijk weet, werd mijn geboortestreek Het Meetjesland als doelstelling 5b-gebied erkend. Via dit programma wordt gestreefd naar verbetering van de levensstandaard, bevordering van de tewerkstelling, behoud van de bevolking in de ontvolkende noordergemeenten, dicht bij de Nederlandse grens, door te trachten de economische achterstand in te halen.

Het Meetjesland is een beperkt gebied en omvat de gemeenten Eeklo, Maldegem, Assenede, Sint-Laureins en Kaprijke en heeft een bevolking van ongeveer 67.000 inwoners. De tewerkstellingsgraad is er bijzonder laag en de inkomensachterstand ten opzichte van het gemiddelde inkomen in het Vlaamse Gewest belooft gedurende de laatste 15 jaar ongeveer 12,5 procent. De trend van een stijgende werkloosheid zet zich nog steeds verder. Zo zijn de laatste maanden verschillende belangrijke bedrijven over kop gegaan zoals een bedrijf uit de meubelsector met ongeveer 130 werknemers, en een vervoerbedrijf met ongeveer 80 werknemers. Deze bedrijven werden voorzichtig weer opgestart met aanzienlijk minder werknemers.

De erkenning van het 5b-programma voor het Meetjesland had volgens het programmeringsdocument goedgekeurd door de Vlaamse regering, een tweevoudig doel : het behoud en de versterking van de tewerkstelling in de regio en het verhogen van de leefbaarheid van de plattelandskernen. Voor de periode 1994-1999 werd hiervoor ongeveer 400 miljoen frank Belgische frank aan Europese middelen vrijgemaakt. Dit budget werd over verschillende zwaartepunten verdeeld, met name : 89 miljoen frank voor de versterking van het economisch weefsel, 22 miljoen frank voor toerisme, 174 miljoen frank voor land- en tuinbouw, 76 miljoen frank voor opleiding en vorming, 35 miljoen frank voor de leefbaarheid van de plattelandskernen en 10 miljoen frank voor technische bijstand.

De Roo

In het kader van het partnerschap met de Europese Unie heeft de Vlaamse regering in het Vlaams regeerakkoord prioriteit verleend aan het Europees Structuurbeleid en aan de uitvoering van de programma's voor de erkende doelstellingsgebieden in Vlaanderen en voor de communautaire initiatieven. Vanuit de verschillende kabinetten heeft men zich ingeschreven in het cofinancieringsprincipe waarbij de kabinetten voor een aantal zwaartepunten gelden dienen te voorzien in hun begroting.

In 1995 ging men definitief van start met de voorbereiding en de uitvoering van verschillende projecten van het 5b-programma.

Verschiede projecten werden reeds ingediend en al dan niet goedgekeurd door het managementcomité bevoegd voor de goedkeuring van deze programma's. Voldoet een dossier aan de gestelde doelstelling en aan de gevraagde voorwaarden dan heeft het een grotere kans op goedkeuring, op voorwaarde dat het reeds de officiële toezegging tot cofinanciering van de bevoegde minister heeft gekregen. En hier knelt nu juist het schoentje. Promotoren moeten ervaren dat het bijzonder moeilijk is om de cofinanciering rond te krijgen. Deze algemene vaststelling geldt in het bijzonder voor projecten van vorming en opleiding. Tegelijk blijkt dat bepaalde projecten, met name in het zwaartepunt land- en tuinbouw, die slechts minimale garanties bieden voor reële en duurzame resultaten, vrij vlot worden goedgekeurd. Voor de cofinanciering van deze projecten zijn blijkbaar voldoende middelen voorhanden. Dat doet vragen rijzen.

Ik wil geen oordeel uitspreken over goedgekeurde projecten in de land- en tuinbouwsector, maar ik stel wel vast dat geen van alle werden aangevraagd in de streek. Twee projecten werden ingediend door het Provinciaal Proefcentrum voor groententeelt in Kruishoutem, twee door het Interprovinciaal Proefcentrum voor de Aardappelteelt in Kruishoutem, één door de Provinciale Dienst voor Land- en Tuinbouw van Oost-Vlaanderen, en één door het Rijksstation voor Plantenveredeling te Merelbeke. In de streek leeft bijgevolg in ruime kringen de vraag of deze projecten zullen worden uitgevoerd in het 5b-gebied, wat aanvankelijk de bedoeling moest zijn.

Mijnheer de minister-president, de Provinciale Dienst voor Land- en Tuinbouw van Oost-Vlaanderen heeft een project goedgekeurd gekregen met aanstelling van een landbouwcoördinator die gevestigd is in de gebouwen van de Provincie te Gent. Deze man is wellicht werkzaam in de bureaus aldaar, maar werd nog niet in de streek gezien. Dat noopt mij toch tot ernstige vragen. De projecten werden naar mijn bescheiden mening goedgekeurd met het oog op de realisatie ervan in het 5b-gebied. Teneinde alle moeilijkheden in de toekomst te vermijden en om een nieuwe impuls te geven aan het 5b-programma hadden wij dan ook graag duidelijkheid omtrent een aantal zaken.

Kan de minister-president verduidelijken hoeveel middelen in de Vlaamse begroting werden vrijgemaakt voor het Meetjesland als 5b-gebied in het algemeen en met name voor het zo belangrijke hoofdstuk opleiding en vorming meer in het bijzonder? Hoeveel middelen zijn beschikbaar uit het Europees Sociaal Fonds? Welke strategie en welke voorwaarden werden gehanteerd om bepaalde projecten goed te keuren?

Meerdere malen werd vastgesteld dat projecten in het hoofdstuk land- en tuinbouw zonder problemen werden goedgekeurd terwijl men zich toch kan afvragen of zij de toets kunnen doorstaan aan de initiële basisdoelstelling namelijk de bevordering van de werkgelegenheid? Vele van die projecten slopen aanzienlijke middelen op. Ik citeer. Een project van 19 miljoen frank, één van 6 miljoen frank, nog één van 6 miljoen frank, één van ruim 10 miljoen frank, één van 8,8 miljoen en 10,2 miljoen frank.

Is het niet aangewezen om zowel de Europese als de Vlaamse middelen te herschikken teneinde meer projecten inzake opleiding en vorming te kunnen realiseren, dit vooral om de integratie van langdurig werklozen te bevorderen, om een ruggesteuntje te geven aan de jongeren die op zoek zijn naar een eerste baan, om te voorkomen dat de werknemers opdraaien voor de industriële herstructureringen, om te komen tot een betere integratie van gehandicapten, enzovoort?

Ik stel vast dat de enige beschutte werkplaats in de streek met failliet bedreigd is, precies op een ogenblik dat er miljoenen worden ter beschikking gesteld van de land- en tuinbouwprojecten zonder garanties voor het behoud of het scheppen van werkgelegenheid? Is het niet wenselijk en mogelijk om bij de beoordeling en goedkeuring van de projecten meer rekening te houden met de situatie in de streek door aan de levende krachten van de regio een adviserende rol toe te kennen?

Ik herinner mij dat de minister-president bij zijn bezoek aan de streek naar aanleiding van de goedkeuring van dit programma de levende krachten van de streek heeft uitgenodigd om mee te werken en te denken, te discussiëren en op een dynamische wijze en vol creativiteit nieuwe initiatieven tot stand te brengen.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer De Roo, toen ik deze terminologie voor het eerst hanteerde, heb ik een dispuut ontketend met sommige sociale partners omdat ik naast de levende krachten ook de term levendige krachten in de mond had genomen. Sommigen vonden dat een onheuse verwijzing.

De heer Johan De Roo : De doelstellingen van dit programma zijn de bevordering van de werkgelegenheid en het levensvatbaar maken van de dorpen. Dat houdt niet in het tewerkstellen van allerlei informanten die binnen de vier jaar weer weg zijn. Ik zeg dit nu opdat men tijdig zou kunnen bijsturen.

De voorzitter : Wil iemand zich bij deze interpellatie aansluiten ?

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : De aanwezigheid van minister Kelchtermans en minister-president Van den Brande biedt een unieke gelegenheid om even dieper in te gaan op deze problematiek. Ik vraag me af of men kan onderzoeken in welke mate projecten, die niet in aanmerking komen op basis van doelstelling 3, kunnen worden opgevangen door een wijziging van de doelgroepen in de doelstelling 2- en 5-b. Het uiteindelijke doel komt op hetzelfde neer. Ik stel deze mogelijkheid voor als een oplossing voor de korte termijn, omdat de blokkering van de kredieten voor 1996 daarvoor het grootste probleem vormt. Voor 1997 en de jaren daarna zullen we moeten zoeken naar meer structurele oplossingen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Er is geen verschuiving mogelijk van de doelstellingen 5-b en 2 naar doelstelling 3. We onderzoeken wel de mogelijkheid om te recycleren van doelstelling 4 naar 3.

De heer Jean-Marie Bogaert : Dat is iets anders.

Minister-president Luc Van den Brande : Ja, maar er zijn beschotten omwille van de eigen aard van de structuurfondsen 5-b en 2, en a fortiori doelstelling-1. We kunnen dat dus onmogelijk doen, tenzij we tot een heel andere structurele benadering zouden komen.

In verband met de interpellatie van de heer De Roo kan ik zeggen dat de Vlaamse regering, altijd eensgezind is wat onze houding en onze antwoorden betreft, wie er ook de vertolker van is.

Het Meetjesland is op basis van de plattelandskenmerken erkend als 5-b-doelstellingsgebied, wat principieel en praktisch een grote vooruitgang betekent ten aanzien van de vorige periode. De mogelijkheid bestaat om in de Westhoek en het Meetjesland een structurele versterking aan te brengen. De reden waarom we het beleid hebben bijgestuurd met betrekking tot de acht gebieden die in een vorige periode waren behouden, is de vaststelling dat het zeer fragmentarische projecten waren die bovendien onvoldoende hebben bijgedragen tot een strategische structurele versterking van de streek.

In het goedgekeurde programmeringsdocument dat de ontwikkelingsdoelstellingen en strategieën bepaalt voor de periode tot 1999, worden de maatregelen omschreven om de sociaal-economische doelstelling te bereiken. Deze omvat het behoud en het versterken van de tewerkstellingsstructuren van de subregio, en het verhogen van de leefbaarheid van de kleine kern. Bovendien blijf ik geloven dat de streken sociaal-economisch het meest identifi-

ceerbaar zijn met diegenen die verantwoordelijk zijn voor de streek. De concrete uitwerking gebeurt aan de hand van projectvoorstellen die worden beoordeeld door een managementscomité, dat de kwalitatieve en kwantitatieve bijdrage van het project en de uitvoering van de doelstellingen toetst aan het programmeringsdocument. Ook vroeger werd in de doelstellingen 2 en 5-b min of meer à la carte gewerkt. Nu is er een nieuwe procedure ingevoerd die moet worden geëvalueerd. Dit comité is samengesteld uit administratieve deskundigen, niet alleen vanuit de verscheidene disciplines, maar ook vanuit de diverse bestuursniveaus.

Het principe van co-financiering houdt in dat naast de ondersteuning vanuit de drie structuurfondsen, de Vlaamse overheid mee financiert. Bovendien wordt een financiële inspanning gevraagd van de openbare lokale of provinciale niveaus, en privé-initiatiefnemers. Tijdens de inaugurale zitting in het Meetjesland heb ik sterk de nadruk gelegd op de betrokkenheid van de privé-sector bij de ontwikkeling van een aantal initiatieven.

Voor de 5-b-doelstellingsgebieden zijn er, net zomin als voor de andere doelstellingsprogramma's, geen specifieke middelen ingeschreven in de begroting voor tewerkstelling, noch in de begroting voor economie met betrekking tot de middenstandsopleiding. We hebben tot op heden die keuze gemaakt omdat we, op grond van de afspraken, ons aan dat engagement moeten houden. Bovendien houdt de co-financiering in dat we onze bijdrage moeten leveren. Ik sluit niet uit dat in de toekomst herkenbare posten in de begroting worden opgenomen. Dit betekent uiteraard niet dat er geen middelen beschikbaar zijn voor de co-financiering. Deze laatste is gesteund op de algemene middelen van de begrotingen die ik heb aangegeven. Binnen de bestaande kredieten moeten prioriteiten worden vastgelegd voor de doelstellingsprogramma's. Daarmee wil ik aangeven dat, indien er prioritaire gebieden zijn die Europees worden onderkend, daar ook een logica achter schuilgaat. In het kader van de algemene middelen, hebben we ook de link gelegd met die prioritaire gebieden. Er was de heel specifieke situatie met het Toekomstcontract voor Limburg, maar in de globaliteit van de economische en werkgelegenheidsontwikkeling kan men zich de vraag stellen of het verder relevant is om in hokjes te werken. In de eerste plaats moet het managementscomité zijn verantwoordelijkheid opnemen bij het bepalen van de prioriteiten voor de eigen streek, en bij het afwegen van de projecten. Deze noodzakelijke toepassing van het subsidiariteitsprincipe houdt in dat die afweging in het managementscomité gebeurt en niet wordt doorgeschoven naar politiek Brussel. In principe moet de betrokken minister geen keuze meer maken aangezien hij zijn goedkeuring heeft gegeven aan het programmeringsdocument.

De begroting voor landbouw wordt beheerst door de financiering van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds dat evenzeer een co-financieringsinstrument is voor de

Van den Brande

strikte landbouwinvesteringen op de boerderij, binnen het zogenaamde 5-a-programma tot aanwending van de Europese middelen in het Landbouwstructuurfonds. Het 5-b-programma is een aanvullend programma dat ruimer is dan de strikte bedrijfsinvesteringen. Vandaar dat de Vlaamse co-financiering 5-b gebeurt vanuit een begrotingspost die ik tijdens de vorige zittingsperiode heb opgenomen. In het andere geval zouden we terecht komen in de 5-a-problematiek die te maken heeft met het Vlaams Landbouw investeringsfonds.

Indien u de goedgekeurde projecten in vraag zou stellen, dan stelt u meteen ook het programmeringsdocument in vraag.

Uiteraard moeten de goedgekeurde projecten worden uitgewerkt in de regio's zelf, en ten goede komen aan de betrokken streek. Gezien de beperkte omschrijving van het gebied, is het logisch dat men een beroep doet op deskundigen van buiten de gebiedsgrenzen.

Voor de beoordeling van de landbouwprojecten doet het managementteam een beroep op de hiertoe opgerichte werkgroep. Ook voor de andere sectoren zijn werkgroepen opgericht, hierin zetelen de representatieve verantwoordelijken, partners, organisaties en alle gemeentebesturen. Zij zijn ook vertegenwoordigd in het toezichtsc comité dat een superviserende taak heeft. Wanneer blijkt dat dit niet zo is ingevuld, moet dit niet alleen geëvalueerd maar ook bijgestuurd worden. Voor de globale evaluatie is het iets te vroeg. Het doelstellingsgebied 5-b is pas een half jaar operationeel. Wanneer nu al blijkt dat enkele van de voorwaarden niet vervuld zijn, moet het project worden bijgestuurd.

Tenslotte : meer middelen voor opleiding en vorming. Bij het opstellen van het programmeringsdocument werd een evenwicht tussen de sectoren nagestreefd. Het 5-b-programma is het integraal, en daardoor ietwat ambitieus, so-

ciaal-economisch programma. Eventuele verschuivingen van middelen moeten op grond van een degelijke evaluatie worden voorgelegd aan het toezichtsc comité dat zich grondig zal moeten motiveren in de Europese Commissie. De Europese Commissie geeft niet zomaar groen licht. Daarmee antwoord ik onrechtstreeks op de vraag van de heer Bogaert. Ook al zouden we het willen we kunnen geen verschuivingen op eigen houtje doorvoeren. Daar gaan een aantal strikte procedures aan vooraf. Tot daar mijn antwoord.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik wil nog een suggestie doen. Voor de land- en tuinbouwprojecten geeft een technische werkgroep vooraf advies. Wanneer dat advies positief is, kan het managementcomité daar op bouwen. Voor de sociaal-economische benadering, werkgelegenheid en leefbaarheid van de plattelandskernen, geeft momenteel niemand advies. Ik stel voor dat men ook daarvoor een adviesgroep aanstelt, bijvoorbeeld het Streekplatform Meetjesland. Het platform is verantwoordelijk voor elf gemeenten. Men zou het Streekplatform kunnen vragen advies uit te brengen voor de sociaal-economische aspecten, voor de vijf gemeenten waar het 5-b-programma geldt.

De voorzitter : Is het uw bedoeling, mijnheer De Roo, een met redenen omklede motie in te dienen ? *(Neen)*

En u, mevrouw Van Cleuvenbergen ? *(Neen)*

Het incident is gesloten.

We werken nu de rest van de agenda af.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 16.15 uur.*